

MD-2012, Chișinău, str. V. Pârcălab nr. 46
Tel.: (+373 22) 27-75-51, fax: (+373 22) 27-74-71
e-mail: office@cca.md, http://www.audiovizual.md

MD-2012, Chisinau, V. Parcalab str., № 46
Tel.: (+373 22) 27-75-51, fax: (+373 22) 27-74-71
e-mail: office@cca.md, http://www.audiovizual.md

DECIZIA nr. 22/134
din 11 septembrie 2020

**Cu privire la examinarea rezultatelor monitorizării postului de televiziune „Prime”,
urmare a sesizării IP „Centrul pentru Jurnalism Independent”**

La data de 18 august 2020, în adresa Consiliului Audiovizualului a parvenit petiția f/nr. din aceeași dată din partea Instituției Private „Centrul pentru Jurnalism Independent”, prin care menționează că la data de 13 august 2020 au fost informați de către un consumator de servicii media despre câteva cazuri de nerespectare a legislației media audiovizuale la postul de televiziune „Prime”.

Din cele stipulate de petiționar, sesizarea consumatorului de media se referă la faptul că în buletinele de știri „Primele știri” de la ora 21:00 din 07 august și 12 august 2020 au fost difuzate materiale în care s-a făcut publicitate ascunsă Partidului Politic „Șor” și liderului acestuia Ilan Șor, publicitatea fiind lipsită de marcaj și plasată în conținutul editorial, contrar prevederilor legale.

Petiționarul susține că reportajul „Străzile din Morozeni, iluminate” (min. 38:40-41:15), difuzat la data de 07 august, a fost relatat din perspectiva unei realizări vădite a formațiunii politice, unde autorii s-au referit și la alte proiecte de viitor ale partidului, fiind citate direct deputatele Marina Tauber, Violeta Ivanov și liderul Ilan Șor.

Totodată, IP „Centrul pentru Jurnalism Independent” afirmă că aceeași abordare au avut jurnaliștii instituției media și în cazul subiectului „Încă două terenuri de joacă” (min. 41:20-44:30), difuzat la data de 12 august.

Astfel, petiționarul declară că prin citatele directe ale deputatei Violeta Ivanov și ale liderului partidului Ilan Șor, precum și prin intermediul imaginilor cu semnele distinctive ale Partidului Politic „Șor”, telespectatorilor le-au fost prezentate detalii despre amenajarea celor două terenuri de joacă în localitățile Elizavetovca (r-nul Dondușeni) și Coteala (r-nul Briceni).

Prin urmare, Centrul pentru Jurnalism Independent face referire la prevederile:

- art. 66 alin. (1) din Codul serviciilor media audiovizuale: „Publicitatea și teleshoppingul trebuie să fie clar identificabile și separate de conținutul editorial și de alte părți ale serviciului media audiovizual prin mijloace optice, acustice și/sau spațiale”;

- art. 83 alin. (1) și (3) lit. c) din Codul serviciilor media audiovizuale: „Supravegherea respectării prevederilor prezentului cod și sancționarea încălcărilor, precum și controlul îndeplinirii obligațiilor și a deciziilor adoptate în temeiul și pentru aplicarea prezentului cod revin Consiliului Audiovizualului. Consiliul Audiovizualului exercită controlul (...) ca urmare a petiției depuse de către o persoană fizică sau juridică”;

- art. 83 alin. (4) din Codul serviciilor media audiovizuale: „În cazurile prevăzute la alin. (3) lit. b) și c), Consiliul Audiovizualului, în termen de 15 zile lucrătoare din data depunerii sesizării ori petiției, efectuează un control privind circumstanțele de fapt. (...) În cel mult 5 zile lucrătoare după efectuarea controlului privind circumstanțele de fapt, Consiliul Audiovizualului examinează sesizarea sau petiția în ședință publică, anunță rezultatele controlului, audiază subiecții interesați și decide respingerea sau acceptarea sesizării ori petiției și, după caz, aplicarea unei sancțiuni, în condițiile prevăzute de prezentul cod”.

În contextul celor invocate, în conformitate cu prevederile art. 83-84 din Codul serviciilor media audiovizuale, art. 9, art. 69 alin. (2) și art. 73 din Codul administrativ, IP „Centrul pentru Jurnalism Independent” solicită Consiliului Audiovizualului următoarele:

- Înregistrarea petiției și comunicarea numărului de înregistrare a acesteia în termen de 2 zile;
- Dispunerea efectuării controlului privind circumstanțele de fapt semnalate;
- Examinarea petiției și informarea petiționarului în termenele prevăzute de lege.

În temeiul prevederilor art. 83 alin. (2) din Codul serviciilor media audiovizuale, precum și în scopul examinării obiective a tuturor circumstanțelor sesizate, prin scrisoarea nr. 557 din 19.08.2020, Consiliul Audiovizualului a solicitat „General Media Group Corp” SRL, fondatoarea postului de televiziune „Prime”, să-și expună opinia referitor la cele invocate în petiția IP „Centrul pentru Jurnalism Independent”.

Prin scrisoarea f/nr. din data de 01 septembrie 2020, „General Media Group Corp” SRL, fondatoarea postului de televiziune „Prime”, informează Consiliul Audiovizualului că reportajele menționate de către petiționar nu reprezintă „publicitate”, fapt ce poate fi verificat de către consumatorii de media și membrii Consiliului Audiovizualului prin prisma definiției „publicitate”, stipulate în art. 1 al Codului de servicii media audiovizuale: „*publicitate-mesaj, sub orice formă, difuzat în scop de autopromovare sau difuzat în schimbul unei plăți, fie al unei retribuții similare, de către o persoană juridică sau fizică, în legătură cu un domeniu de activitate, cu o activitate comercială, cu o meserie ori profesie, în scop de autopromovare a furnizării unor bunuri și servicii, inclusiv bunuri imobiliare, sau a unei cauze, a unei idei ori a unor drepturi și obligații*”.

Totodată, „General Media Group Corp” SRL precizează că în cadrul buletinelor de știri de la „Prime” sunt difuzate reportaje și știri în care sunt prezentate mesajele tuturor partidelor parlamentare, dar și extraparlamentare, de la evenimentele, conferințele pe care le organizează, precum și din comunicatele de presă pe care le difuzează, indiferent de natura mesajelor și domeniul la care se referă.

În acest context, instituția de media susține că este dreptul fiecărei formațiuni politice să-și elaboreze strategia de comunicare publică, iar pe de altă parte, este obligația presei, și mai ales a furnizorilor de servicii media, să asigure pluralismul politic în cadrul buletinelor de știri, reflectând atât activitatea reprezentanților guvernării, cât și a reprezentanților opoziției parlamentare și extraparlamentare, precum și a reprezentanților locali ai acestora.

În conformitate cu prevederile art. 75 alin. (4) lit. a) și art. 83 alin. (3) lit. c) din Codul serviciilor media audiovizuale, Consiliul Audiovizualului a efectuat monitorizarea postului de televiziune „Prime” prin prisma celor invocate în petiție.

Rezultatele monitorizării au atestat că la data de 07 august 2020, postul de televiziune „Prime” a difuzat programul informativ „Primele știri” (ora de difuzare: 21:00), în cadrul căruia a prezentat reportajul cu titlul „*Străzile din Morozeni, iluminate*”. Subiectul relatează despre iluminarea stradală din satul Morozeni, r-nul Orhei, unde a fost instalată o rețea electrică cu lungimea de 13 km și au fost montate peste 400 de corpuri de iluminat, rețeaua fiind dotată cu un sistem de conectare și deconectare automată a electricității.

În cadrul reportajului și-au expus poziția deputatele Partidului Politic „Șor”, Marina Tauber: „*Suntem bucuroși că astăzi am bifat încă o bifă în angajamentul nostru public, noi muncim pentru oamenii care ne-au delegat*” și Violeta Ivanov: „*Le-am promis că următorul proiect va fi teren de joacă pentru fiecare localitate, unde primarii noștri s-au bucurat de acea susținere din partea locuitorilor. Venim cu multe proiecte, inițiative parlamentare, ceea ce ține de capitalul matern*”. La fel, în reportaj apare și liderul partidului, Ilan Șor: „*Dragi prieteni, eu am promis că în toate localitățile conduse de Partidul „Șor”, în acest an va apărea lumină și acest lucru se întâmplă. Anul viitor vor fi reparate drumurile, ulterior vor fi reparate grădinițele pentru copii, școlile și altele*”. Totodată, au fost intervievați și localnicii, care s-au arătat mulțumiți de schimbarea făcută în satul lor.

Pe data de 12 august, în programul informativ „Primele știri” (ora de difuzare: 21:00), a fost difuzat subiectul cu titlul: „*Încă două terenuri de joacă*”, în cadrul căruia s-a relatat despre amenajarea a două terenuri de joacă în localitățile Elizavetovca, r-nul Donușeni, și Coteala, r-nul Briceni. Reporterul menționează că cele două terenuri de joacă au fost amenajate în cadrul proiectului social „Câte un teren de joacă pentru copii în fiecare sat”, lansat de Partidul Politic „Șor”. În subiectului și-a expus opinia: deputata PPS, Violeta Ivanov: „*Noi, Partidul „Șor”, împreună cu liderul nostru, facem tot ce ne stă în puteri pentru ca copiii, maturii, dar și persoanele în etate să trăiască mai bine. Eu vă asigur că în toate localitățile în care sunt primarii noștri, va fi instalat câte un teren de joacă*”. Prin intervenție video, vorbește și liderul PPS, Ilan Șor: „*Sunt convins că, împreună cu echipa noastră, vom reuși să construim o Moldovă nouă, puternică și bogată. În acest an, am instalat terenuri de joacă pentru copii și sisteme de iluminat stradal. Anul viitor vom continua cu drumurile. Al treilea an, urmează școlile și grădinițele*”.

Urmare a analizei calitative s-a atestat că reportajele sus-menționate, atât structural, cât și din punct de vedere al conținutului, reprezintă în sine materiale jurnalistice propriu-zise care reflectă un eveniment sau un fapt produs și nu cad sub incidența art. 66 alin. (1) din Codul serviciilor media audiovizuale cu privire la comunicările comerciale, invocate de IP „Centrul pentru Jurnalism Independent”: „*Publicitatea și teleshoppingul trebuie să fie clar identificabile și separate de conținutul editorial și de alte părți ale serviciului media audiovizual prin mijloace optice, acustice și/sau spațiale*”.

În acest context, este oportun de menționat că în conformitate cu prevederile Codului serviciilor media audiovizuale, art. 1: „*publicitate-mesaj, sub orice formă, difuzat în scop de autopromovare sau difuzat în schimbul unei plăți, fie al unei retribuții similare, de către o persoană juridică sau fizică, în legătură cu un domeniu de activitate, cu o activitate comercială, cu o meserie ori profesie, în scop de autopromovare a furnizării unor bunuri și servicii, inclusiv bunuri imobiliare, sau a unei cauze, a unei idei ori a unor drepturi și obligații*”.

În cadrul dezbaterilor publice, membra Consiliului Audiovizualului, Ala Ursu-Antoci, a declarat că de fiecare dată, în astfel de subiecte, se spune că partidul a făcut ceva, deși banii sunt din bugetul statutului și nu este corect de a favoriza un candidat din bugetul statului. Totodată, Ala Ursu-Antoci a specificat că, deocamdată, instituțiile competente ale statutului nu s-au autosesizat pe marginea acestei situații.

Membrul Consiliului Audiovizualului, Iulian Roșca, a declarat că problema este destul de serioasă, dar la moment nu există pârgii legale de influență în acest caz, deoarece aceasta derivă direct dintr-un drept fundamental: dreptul de a informa și dreptul de a fi informat. Iulian Roșca a opinat ca acest drept se reglementează doar în condițiile legale. Totodată, Iulian Roșca a mai specificat că în legislație există o confuzie în acest sens, deoarece publicitatea politică se reglementează conform Codului electoral și Legii cu privire la publicitate, iar acestea, la rândul său, stipulează că nu reglementează publicitatea politică.

Șeful Direcției Juridice și Reglementări din cadrul Consiliului Audiovizualului, Grigore Chițanu, a precizat că conform prevederilor legale, publicitatea urmează a fi contra plată, iar în aceste cazuri nu sunt dovezi în acest sens, de aceea este necesar de o definiție exactă a publicității politice.

În temeiul prevederilor Codului serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova, adoptat prin Legea nr. 174 din 08.11.2018, **Consiliul Audiovizualului**

DECIDE:

1. A lua act de rezultatele monitorizării postului de televiziune „Prime” (PRO (6) – D. VICOL, T. BURAGA, C. MIHALACHE, I. ROBU, Iu. ROȘCA și A. URSU-ANTOCI; CONTRA (1) – L. MANOLE).

2. A respinge sesizarea f/nr. din 18 august 2020 din partea IP „Centrul pentru Jurnalism Independent” (PRO (6) – D. VICOL, T. BURAGA, C. MIHALACHE, I. ROBU, Iu. ROȘCA și A. URSU-ANTOCI; CONTRA (1) – L. MANOLE).

3. Motivațiile privind rezultatele votării sunt înscrise în Procesul-verbal al ședinței CA din 11 septembrie 2020, parte integrantă a prezentei decizii.

4. Controlul asupra executării prezentei decizii îl exercită Direcția monitorizare TV.

5. Prezenta decizie poate fi contestată în ordinea contenciosului administrativ, în termen de 30 de zile de la data comunicării acesteia.

6. Prezenta decizie intră în vigoare la data adoptării și va fi publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și pe pagina web a Consiliului Audiovizualului.

PREȘEDINTE

Dragoș VICOL